

Algunes orientacions sobre el sagrament de la Penitència i la direcció espiritual que ofereix la Prelatura

A l'Opus Dei se segueixen les normes i recomanacions donades pel Magisteri de l'Església per possibilitar aquest sagrament i l'acompanyament espiritual.

19/10/2023

Introducció

Sant Josepmaria recomanava, com tants sants i autors espirituals, la pràctica de la confessió freqüent per enfortir la vida espiritual recolzant-se en la gràcia de Déu. També animava a cercar l'ajuda d'altres persones a través de l'acompanyament espiritual, entès sempre des d'una perspectiva de llibertat que ajudi cada persona a obrir horitzons interiors.

El Papa ha insistit a través dels seus ensenyaments i gestos en la importància i l'actualitat d'aquests dos mitjans d'ajuda espiritual. Per exemple, en diverses ocasions ha rebut el sagrament del perdó a la basílica de Sant Pere com un penitent més, i va assenyalar en ocasió del Jubileu de la Misericòrdia que “és important que vagi al confessorari, que em posi a mi mateix davant d'un

sacerdot que representa Jesús, que m'agenolli davant de la Mare Església cridada a distribuir la misericòrdia de Déu. Hi ha una objectivitat en aquest gest, agenollar-me davant del sacerdot, que en aquell moment és el conducte de la gràcia que m'arriba i em cura” ^[1].

Pel que fa a l'acompanyament espiritual, a l'Exhortació apostòlica *Evangelii Gaudium* va dedicar els nn. 169 a 173 en tractar d'aquest tema, explicant-ne el sentit i les característiques per ser una ajuda eficaç, tant per part de qui hi acudeix com per qui ho ofereix: “L'escolta ens ajuda a trobar el gest i la paraula oportuna que ens desinstal·la de la tranquil·la condició d'espectadors. Només a partir d'aquesta escolta respectuosa i compassiva es poden trobar els camins d'un genuí creixement, despertar el desig de l'ideal cristià, les ànsies de respondre plenament a l'amor de Déu i l'anhel

de desenvolupar el millor que Déu ha sembrat en la pròpia vida”^[2].

Els sacerdots de l'Opus Dei, en formació permanent com tots els clergues (cf. c. 279 CIC), reben orientacions per millorar l'atenció pastoral que presten als fidels de la Prelatura i altres persones que acudeixen al seu ministeri, sempre en sintonia amb el Magisteri i el Dret de l'Església. Els anys recents, s'han incorporat als programes de formació permanent els ensenyaments del Papa amb ocasió de l'Any de la Misericòrdia i de recents al·locucions^[3], així com les recomanacions d'experts en temes de psicologia, comunicació i altres especialitats en harmonia amb els ensenyaments de l'Església respecte als avenços dels seus coneixements. La carta pastoral sobre la llibertat escrita pel Prelat el 9 de gener del 2018 també ha constituït una font per aprofundir en les millors

maneres d'acompanyar les persones en el seu camí de llibertat interior i diàleg amb Déu.

En les converses d'acompanyament espiritual, el sacerdot -o un laic capacitat per fer-ho- aconsella sobre els temes que li planteja la persona que acudeix a la recerca d'ajuda. També, d'acord amb el grau de confiança o la sensibilitat de l'interessat, pot suggerir temes per obrir horitzons o facilitar el creixement interior. Aquests consells no són impositcions, sinó suggeriments perquè l'interessat els valori i porti a la pràctica, si els fa propis. Qui aconsella mai no es posa com a model de les orientacions que pugui donar, sinó que les fa en sintonia amb els ensenyaments de l'Església, i de l'esperit de l'Obra en el cas dels fidels de la Prelatura.

En aquesta línia, prenent consciència que el procés de secularització que

vivim presenta més desafiaments en la vivència de la fe a la vida de cada dia, s'ha enfortit la preparació dels laics, dones i homes, que acompanyen espiritualment. Aquesta formació aprofundeix en la importància de fomentar un clima de respecte i llibertat interior, en què no tenen lloc expressions o gestos autoritaris o de potestat sobre les persones^[4].

Com es viuen aquestes orientacions a les institucions que reben ajuda pastoral de l'Opus Dei a Espanya

Les orientacions generals abans assenyalades també són les que la Prelatura de l'Opus Dei aplica en oferir atenció sacerdotal a les institucions educatives amb què té un conveni establert per contribuir amb la vivificació catòlica d'aquestes iniciatives.

L'atenció dels sacerdots

La direcció espiritual que ofereixen els sacerdots de la prelatura de l'Opus Dei en institucions amb què la Prelatura té un conveni d'atenció pastoral (cf. nn. 121-123 dels Estatuts de la Prelatura), segueixen les indicacions i les recomanacions de l'Església, contingudes en diversos textos: el Ritual de la Penitència, el document “El sacerdot confessor i director espiritual, ministre de la misericòrdia divina”^[5], el Catecisme de l'Església Catòlica, el Codi de Dret Canònic.

Sobre la manera d'oferir acompanyament espiritual

Els capellans que es designen, acorden amb cada institució, les hores i els llocs d'atenció per facilitar la direcció espiritual i administrar el sagrament de la Penitència.

Procuren mostrar-se disponibles i, en explicar l'ajuda que suposen aquests mitjans, destaquen sempre la

llibertat de cada persona per recórrer-hi^[6], evitant tota possible impressió de coerció personal o de l'ambient que porti alguna persona a sentir-se incòmoda o perjudicada si no conversa amb el sacerdot. La iniciativa ha de néixer dels interessats, que poden triar el sacerdot que vulguin i deixar d'acudir-hi quan ho considerin convenient^[7].

Al sagrament de la Penitència s'atorga un gran bé: l'absolució dels pecats en nom de Crist. A més, el confessor col·labora amb la gràcia de Déu mitjançant consells que animin i obrin horitzons, amb orientacions que ajudin a considerar l'amor i la misericòrdia que el Senyor ens té^[8]. En la direcció espiritual i en la confessió, el sacerdot s'esforça per facilitar el diàleg amb gran prudència i delicadesa^[9], mantenint un to respectuós de la intimitat de la persona. Si al penitent li sembla bé,

el sacerdot pot ajudar-lo a confessar-se recordant-li i explicant-li els manaments, sempre de manera positiva i evitant tota incomoditat^[10].

Sobre el lloc

El lloc propi per al sagrament de la Penitència és el confessionari^[11] proveït de reixeta entre el penitent i el confessor i que es troba sempre en una església o capella. Quan per causa justa, el penitent demani acostar-se al sagrament en una altra seu, la confessió es farà en un lloc visible i públic (cf. CIC, can. 964). Normalment el confessionari amb reixeta és el lloc més convenient i se suggereix de manera especial per a nenes, nens i adolescents. Quan hi acudeixen dones, s'utilitza el confessionari amb reixeta.

Per a les converses pròpies de direcció espiritual, també s'utilitzen el confessionari, o sales àmplies amb portes de vidre, o llocs oberts. Les

converses d'acompanyament espiritual amb dones es fan en confessoriaris amb reixeta.

Sigil sacramental

Els sacerdots viuen la inviolabilitat del sigil sacramental amb rigor absolut, d'acord amb allò que s'assenyala al Ritual de la Penitència, el Codi de Dret Canònic i la recent Nota de la Penitenciària Apostòlica^[12]. També es viu una reserva total sobre les converses de direcció o acompanyament espiritual^[13].

^[1] Francesc, *El nombre de Dios es misericordia*.

^[2] Francesc, Exhortació apostòlica *Evangelii Gaudium* n. 171.

[3] Web de l'Any de la Misericòrdia; Carta apostòlica *Misericordia et misera*; homilies i àngelus, i àngelus del 14 de febrer de 2021.

[4] Un llibre que recull en part aquesta visió i orientacions és *Para llegar a puerto*, de Francisco Fernández Carvajal.

[5] Congregació per al Clergat, 9 de març de 2011.

[6] Cfr. *Catecisme de l'Església Catòlica*, n. 1464.

[7] Com explica el Catecisme en els nn. 1425-1429, el sagrament de la Penitència s'entén en el context de la conversió personal que el porta a buscar lliurement.

[8] Cfr. *Catecisme de l'Església Catòlica*, nn. 1465-1466; *El Sacramento de la Reconciliación* n. 14, Conf. Episcopal de Xile, 17 de novembre de 1978; *Para redescubrir*

el ritual de la Penitència, Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments.

^[9] Cfr. *Ritual per a la confessió*, n. 18; *Para redescubrir el ritual de la Penitència, Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments; Codi de Dret Canònic*, canón 979; *Catecisme de l'Església Catòlica*, n. 1466.

^[10] Pel que fa al sisè manament del decàleg, els sacerdots tenen especialment presents els criteris de delicadesa i prudència en les preguntes que s'estimin fer per ajudar a il·luminar la consciència. Seguint la praxi habitual de l'Església en aquestes matèries, en cas de dubte sobre la integritat del sagrament, val més ser breus que produir incomoditat o escàndol per excés. Cfr. *Missatge de Joan Pau II a la Penitenciària Apostòlica*, 20-III-1998, n. 5.

^[11] Cfr. *Ritual per a la confessió* n. 12; *El Sagrament de la Reconciliació* n. 12; *Codi de Dret Canònic*, cànon n. 964.

^[12] Cfr. *Ritual per a la confessió* n. 1; *El Sagrament de la Reconciliació* n. 12; *Codi de Dret Canònic*, cànon 983 i 984, *Catecisme de l'Església Catòlica* n. 1467 i la recent *Nota de la Penitenciària Apostòlica sobre la importància del fur intern i la inviolabilitat del sigil sacramental*, 29-VI-2019, n. 1.

^[13] “En la direcció espiritual, els fidels obren lliurement el secret de la seva consciència al director espiritual/guia, per ser guiats i recolzats en l'escolta i el compliment de la voluntat de Déu. Per tant, també aquest àmbit particular exigeix un cert grau de secret *ad extra*, inherent al contingut dels discursos espirituals i que deriva del dret de cadascú al respecte de la seva pròpia intimitat”,

*Nota de la Penitenciària Apostòlica
sobre la importància del fur intern i la
inviolabilitat del sigil sacramental, 29-
VI-2019, n. 2.*

pdf | document generat
automàticament des de [https://
dev.opusdei.org/ca/article/algunes-
orientacions-sobre-el-sagrament-de-la-
penitencia-i-la-direccio-espiritual-que-
ofereix-la-prelatura/](https://dev.opusdei.org/ca/article/algunes-orientacions-sobre-el-sagrament-de-la-penitencia-i-la-direccio-espiritual-que-ofereix-la-prelatura/) (05/08/2025)